

ИКОНОМИЧЕСКИ УЧЕНИЯ

1. ПРЕДМЕТ НА ДИСЦИПЛИНАТА

Предметът на тази дисциплина е икономически и исторически.

Възникване на – икономическия.

Има две групи на възникване / подходи - нормативен и позитивен.

Нормативният подход се сезира в това, което би трябвало да стане в системата на икономиката.

При **позитивния подход** предмета на икономическата теория се извежда от системата на икономиката такава каквато е тя в действителност.

Икономическите идеи с нормативен характер са изказвали - Ксенофон, Платон, Аристотел. Ксенофон за първи път употребява термина икономика.

Като самостоятелна наука икономиката се обособява при формиране на свободно гражданско общество (при капитализма).

Капитализмът възниква по време на търговията (в сферата на търговията). Това създава меркантилния характер на икономиката. В по-широк смисъл на думата (Антоан Монкретиен - политическа икономия - начините на управление на икономиката с оглед нарастване на националното богатство).

Първ опит за анализ на икономиката правят т.нар. **физиократи (Франсоа Кене)** - френска група - те се обявяват за естествените закони в условията на икономически либерализъм. Класиците на икономиката изведоха законите на нарастването, размяната и разпространението на общественото богатство, както и системата на икономиката.

Карл Маркс - производствени отношения, формиращи социалния строй на производството, както и законите, които управляват смяната на един обществен строй с друг. Той стига до извода, че капитализмът ще рухне и ще бъде заменен от комунизма.

От края на 19 век неокласицизмът разширява предмета на икономическата теория като го свързва с поведението на хората във всяка сфера на живот. Сега акцента се поставя върху отношението на хората върху нещата според тяхната полезност. Акцентът се поставя върху пределните величини (маржинални).

Джон Кейнс обърна внимание върху ефекта на пазарната икономика и обоснова нужда от държавна намеса.

Създава се връзка между неокласическия синтез между неокласическия микроикономикс и кейнсианския макроикономикс.

От наука за естествените закони на производството и т.н. постепенно икономическата теория разширява своя предмет до поведението на хората във всяка сфера на живот.

Етапите на развитие на обществото и икономиката не следват един след друг, а един в друг (еволюционен подход). Всяка нова епоха поглъща в себе си предходната, взима най-доброто от нея и я "изплюва". От гледна точка на този подход обществото е преминало от аграрна цивилизация през индустриализма и днес до информационна цивилизация.

- аграрна цивилизация - добиващ модел на икономиката
- индустриална цивилизация - енергетичния добив - преработвателен модел, свобода и прогрес, залегнало е производството на машини, несъвместимите на пръв поглед идеи на производителите намират израз в масовото производство, масовата култура. Постепенно това довежда до информационна цивилизация.

- информационна цивилизация - основава се на преработката на информация

2. ИКОНОМИЧЕСКА МИСЪЛ В АНТИЧНОСТТА

В Древен Египет - пророчеството на Нефертити, законите на цар Нехурапи, други икономически възгледи за първи път.